

PERIÒDICH QUINZENAL
PORTAVEU DE LA ASSOCIACIÓ CATÓLICA

Restablir totes les coses en Crist
La acció es la necessitat suprema dels temps presents
1.ª Enciclica de S. S. Pío X

Els treballs se publican baix l'exclusiva responsabilitat de llurs autors.
NO S TORNAN ELS ORIGINALS.

Redacció y Administració
CARRER DELS FERRERS, NÚMERO 38.

Preus de subscripció
SOCIS. Trimestre 0.50 Ptes.
NO SOCIS. » 0.75

EMPORI MUSICAL

de A. BADIA

Acreditat establiment de música

Dipòsit des célebres pianos **ORTIZ Y CUSSÓ**

MÚSIC DE TOTES CLASSES : ACCESSORIS

ESPECIALITAT DE LA CASA

Afinacions y reparacions
(Taller especial únic en la Comarca)

Carrers de la Cort, 31 y Concellers, 10. - VILAFRANCA.

DIPOSIT DE CEMENTS "FREIXA"

Porlant - Grapier - Cal hidràulica - Rápít - Lent - Roquefort

Delegació el Banch Vitalici de Espanya

PERA

Vilafranca, Vilanova, Sant Feliu de Llobregat i Igualada

Seguros de vida ☉ Rentes vitalicies

Joseph M.ª Felu

Rambla de Nostra Senyora, 31

VILAFRANCA.

¿Qui som?

Tenim que dir qui somy lo que 'ns proposém; y ho tenim de confessar sincerament, ab tota serenitat, y sense rodeigs, ab plé convenciment de que venim a cumplir nostra obligació. Som soldats de Christ y venim ocupar nostre lloch; lloch senyalat pe nostres oficials y subalterns; lloch que 'ns ha d'

honrar lluytant, y si convingués, morint per nostre compliment y per la nostra fè. La nostra ACCIÓ està al costat de l' Associació de Catòlics de Vilafranca, y la nostra veu son actual periòdich. A tot hora estarém disposats a plantar cara per son sosteniment, per la seva honra y lluytar pel seu bon nom sense temor als insults y burles que puguin venir.

Sabém bé que nostra ACCIÓ es ben recomenada per nostre Quefe en la terra que es S. S. Pius X; que tenim nostre superior molt alt, què jutjarà de nostre comportament, veient que al menys no 'ns mancarà voluntat. Ens plau afirmar que al costat nostre tenim persones que per no ferir sa humilitat no citém y ab les quals tothom hi gosaria ab sa amistat; no es donchs extrany que anant ab tant bones companyies, gosant de dignes consellers, tinguém bon ànim de complir la nostra tasca ab profit y acert.

Nostre partit no es pas un partit vulgar, sinó general y ample; no es com molts que disfressats d' un adjectiu més o menys enlluernador y retombant, tant abundants tenim avuy en les esferes polítiques y socials pera enganyifa del públich o pera induhira tornar la voluntat de nostres homes que la posseïan ben fonamentada.

Nosaltres acceptém solzament dos partits únics ya de molt antich coneguts: el dels bons y el dels dolents. El

dels bons està format pels subjectes que ayman la patria, la familia y el próxim; en altres paraules: pels que s'aguen la Lley de Deu; y el dels dolents està format pels que se'n separen, seguint tot lo contrari o cercant excuses, perquè aquets últims no volen pas esser tildats de dolents ni desitjan aparentar-ho erudament, sinó que procuran entrar sobtadament en alguna anella de la cadena en la que s'hi enreden pera axis poguer fer seguir ensempls als dubtosos y als débils.

No 'ns han de fer mella les doctrines dels equivocats, ni les dels réprobos, som els més y pera fer valguer nostra forsa no caldrà mes que unirnos y donarnos la mà pera posarnos d' acord; pera axó varem fondar l' «Associació Catòlica» que avuy es un fet en nostra vila. Quedem donchs obligats a anar junts tots els que pensém y creyém en aquets principis. Es la manera més fácil de farnos respectar o al menys admirar nostre dret y cumplir nostre deber envers el prohisme y la societat.

Les ensenyances les tenim fá sigles estampades; son irrefutables nostres concellers y tenim zelosos vigilants al nostre costat; el camí es clar y desbrossat pera seguirlo rectament: devém sols procurar no defallir ni enredarnos, ni 'ns ha de deslumbrar oripells ni honors d' escás valor ya que 'l degut premi no faltará, tenint sempre present que la victoria es assegurada y lo fals o dolent pot aparentment encimbrarse, pero no pot prevaixer, perquè axis ho tenim promésper qui no pot enganyarnos.

ANTON YNSENSER.

Lo eterno y lo variable del cuerpo social

por el Ilmo. Dr. D. José Torras y Bages, Obispo de Vich.

I

Desde luego tomo sobre mí una tarea superior á mis fuerzas: glosar, comentar siquiera un Discurso que ha valido á su autor el dictado de eminente sociólogo, que le ha proporcionado el primer puesto entre los prelados y pensadores congregados para celebrar la última Semana Social en la ínclita Ciudad de Sevilla, es realmente un empeño de gran fuerza que hasta hoy nadie ha cargado sobre sus hombros.

Y tal vez seria lo mejor publicarlo sin aditamentos, dejándolo tal como está para que los del campo contrario (no católicos) lo impugnen y á su manera lo estudien y comenten.

Más aparte de que ha pocos días «La Revista Popular» de Barcelona al anunciar el discurso, hablaba de la conveniencia de desmenuzarlo y ponerlo detalladamente al alcance de la generalidad, muévenos en primer término, el beneficioso resultado que del mismo se puede obtener, especialmente la clase obrera, explicándole su importancia y trascendencia prácticas, y en segundo lugar, porque la doctrina sustentada en dicho Discurso, confirma la acción que nuestra Asociación viene

ejerciendo con las escuelas que sostiene y por ello es que no resultará trabajo baldío este que hoy emprendemos, por más que ocupe largas extensiones de publicación y entretenga mucho su lectura.

Hoy que se propalan doctrinas disolventes divorciando la influencia de las predicaciones católicas de las prácticas sociales, hablando al pueblo con lenguaje material; egoísta, pretendiendo hacerle creer que el único problema es vivir, y que ni el salario se aumenta ni el haber se ensancha con rezos, muy al contrario, que la devoción y las creencias están reñidas con el sentido práctico y que es una bicoca todo lo que huele á sensatez y cordura católicas, es por lo que al comentar, aun que humildemente, el discurso sociológico del Dr. Torras, constituye una imprescindible necesidad social y local.

Uno de los mayores defectos de los modernos predicadores ó escritores para las multitudes, consiste en no leer lo muchísimo bueno y aprovechable que por la otra parte se escribe, (mucho más cuando el terreno que pisamos es enteramente firme é irrefutable.) Parece que viene aquí á cuento aquella ocurrente verdad que sienta San Gregorio al exclamar que «cuando trata el hombre de la eternidad, habla el ciego de la luz».

Y para dejar entrever algo del Discurso del Sr. Obispo de Vich, dice este entre otras cosas: «Las sublimes explicaciones de nuestra santa fé, consuelan, dignifican, alientan y fecundizan el trabajo, y en vez de divinizar el capital aunque sea justo, le llaman á cuentas, le predicán sus miserias, le ponen delante de los ojos sus obligaciones, le recuerdan sus responsabilidades y le enseñan que en orden á la dignidad moral, en la gerarquía de las sublimidades, no está más alto el que es más rico ó poderoso, sino aquel que es más virtuoso.»

Lo cual en términos más prácticos sostenía á su vez una mujer del pueblo un día diciendo: He oído decir que en las casas en donde se reza el rosario, no falta nunca el pan.

Y sirva todo esto de introducción á nuestro largo trabajo.

Vilafranca, 13-12-8.

JOSÉ M.^a DE FÁBREQUES.

Muchos eruditos, no pasan en mi opinión, de la categoría de simples coleccionistas de ideas ó hechos.

ROMÁN DE SAAVEDRA.

Escoles gratuïtes pera obrers

III

En el anterior article resenyarem els fins que podriem dir materials, que 's proposaren els fundadors de la ya citada Academia de la «Joventut Catòlica», pera la instrucció dels obrers, además dels estímuls que exercitan a fi de atraure als joves, però el fi principal fou el fer cultura y aquesta que fos religiosa, per axó ensempls que procurar en la instrucció y educació dels alumnes, no descuidaren de infiltrar en ells les practiques religioses, axis veyeu encare en el día d' avuy, la asistencia dels metexos a la Comunió general del día de la Puríssima y el cumpliment Pasqual durant la Quaresma.

Moltes son les societats, associacions y demás similars que 's dediquen a la ensenyança, però es aquesta, sola, raquíca pobra, po-

dríem dir, únicament material, sense cap mena de cultura espiritual que elevi y dignifiqui la part més noble del treballador, qual es la inteligencia, fentli conèixer la veritat; y molt poques son les que además d' atendre a lo primer se preocupen molt més de lo segon.

¿De què servir a un noy de saber molt de llegir y escriure si no va acompanyat de uns principis d' ordresans y veraders? Sens dubte s'haurá de constatar lo que els avant passats deyen respecte als noyes, que sols les podia servir de mal. Si: le mal y de molt mal pot servir al treballador tenir una ilustració a mitjes, una cultura atea o quant menys sens saber dirigir son cor y reformar sa imaginació. O sinó digueume qué será del que no te idea del principi d' autortat, per exemple, que sols en la educació religiosa s' ensenya a respectar, y en cambi per la seva afició a la lectura s' ha dedicat a lectures mal sanes que si avuy li corrompen la inteligencia demá li farán malbé la voluntat? ¿Qué será del que per no atendre a dit principi, evita el respecte als seus pares y superiors? Sens dubte que aqueixa criatura anirá crexent y ab ella anirán també pujant el despreci pera tates les coses que li indiquin el respecte y estimació y en el día de demá veurá en sos superiors, amos, ó lo que siguin una especie de tirans que ben lluny de compartir ab ell la part que li correspongui en les ganancias del treball creurá que 'l fan servir de màquina y que sos es medi pera enriqueix els seus principis; seit conseqüencia de tot axó, el despreci primer, la enveja després, y per últim l' odi a qui li dona 'l pá y demás coses pera viurer.

Tot axó y molt més se consegueix ab la educació y ilustració en que no hi hagi la idea de Deu.

¿Agradará molt als pares y als amos d'establiment, tenir fills y treballadors ab tals idees? Jo crech que no.

A tots y a cada un, siguin patrons rics ó de classe més modesta, ens toca procurar pera el benestar del pobre treballador, pera que la seva inteligencia se nodrexí de la sana veritat, de que en son cor hi anihui la bondat y en sa voluntat la rectitut.

Tots, diu, estem cridats a fer el bé al próxim y si per la almoyna remediém les necessitats dels vagabonds menesterosos, per la ensenyança cristiana ne farém un altre pera conseguir una joventut experta, bona y treballadora.

D' aquest modo sortiran bons fills, treballadors, aptes y inteligents en el día de demá y bons pares nes tart.

JOAQUIM SABATER.

(Continuará)

Secció Literaria

L' oasis de la vida (*)

*El qui va per un desert,
jornales y més jornades,
baix un sol abrasador
que li crema les entranyes,
sens un arbre benefactor
ahon juga soplujarse,
sens una petita font
que li ofereixi ses aigües
pera nítigar la set
ardorosa que l' escanya,
y sentint per tot udols*

(*) Aquesta poesia fou rebuda després de confeccionat el programa de nostra Veïllada a la Immaculada.

de cent feres afamades
que buscan ab viu afany
carn ahont elavor ses grapes,
jab quina satisfacció,
ab quin goig de la seva ànima
ven d' un oasis la verdor
hont li donen ombra els arbres,
hont li ofereixen les fonts
aygua fresca y regalada
y l' herba tendra lilit tou
ahont reposar y jaure!

Tots quants som al mon, per més
que molts, per sort o desgracia,
visquem en grans poblacions
que cada dia s' axamplan,
y en quals plasses y carrers
ab dificultat s' hi passa
per l' immens tranzit que hi ha
de persones y carruatges,
atruessim un desert
ahont de perills no 'n mancan.

Prou tenim set de justicia,
pro de justicia no 'n raja;
busquem fonts de veritat,
pro les trobem estroncades,
perque es la mentida vil
la que impera y la que mana;
y de feres n' es tot ple.
casi l' una toca l' altra,
que feres y molt crudels
son les mils escoles laiques
y centres de perdicó
que per tot arreu s' escampen.

Feres son de mals instints
certs projectes de lleys males
inspirades per l' infern
en clespes buydes, insanes,
y més propies certament
pera ser un pon d' escala
que no pera figurar
sobre una persona humana.

Totes son feres piljors
que les del desert de Sahara,
que aquestes matan el cos,
peró aquelles matan l' ànima.

Mes, al desert de aquest mon
per fortuna no 'ns hi mancan
certs oasis benefactors
que alentan les nostres ànimes.

Aquel Centre n' es un d' ells;
aquí 'ls pulmons se 'ns axamplan,
aquí 's respira ayre pur
y 's te fresca regalada
a l' ombra del mantell blau
de la Verge Immaculada.

Aquí 's beu en una font
d' aygua pura, inestroncable,
en la font de la Veritat
que fa vint segles que raja.

Aquí no 's senten udols
de les feres afamades;
aquí no hi vindran pas may:
prò si ho fessen, teniu armes,
teniu forsa, teniu pit
y trassa pera axafar-les.

¡Avant sempre!... ¡sempre avant,
catòlics de Vilafranca!
Seguiu fideles y constants
lluytant per Deu y la Patria;
y si un jorn ve l' enemich
pera malar la Fe santa
que en el fons de vostres cors
infundiren vostres pares.

doneuli proves de ser
catalans de pura rassa;
feuho fort y no temeu,
que es la Verge qui us ampara.

JOAQUIM ALBANELL.

NOVES

Per motius de salut ha renunciat el càrrech de Fiscal municipal suplent, en el que tant encertadament havia sigut reelegit, nostre benvolgut amich el distingit advocat Don Román de Saavedra.

Dies passats un subjecte, a la cuenta un xich espavilat, llogà una bicicleta al acreditat establiment que a la Parellada te 'l Sr. Arenas, y encara es l' hora que no s' ha dextat veure ni ell ni la bicicleta.

Hem llegit en un diari de Barcelona que 'ls obrers de l' art de imprimir han declarat el *boycottage* a la empresa del diari radical *El País* que 's publica a Madrid; y que lo meteix han fet els de Barcelona ab la de *El Progreso*, òrgano de 'n Lerroux. Segons diuen les víctimes, la explotació que sufren per part d' aquexes empreses àcrates es tremenda, lo qual ens fa creu que les seves propagandes en pró dels obrers es pura farsa.

¿Pera qué serveix l' anomenat *diner de Sant Pere*?

Als qui ho ignorin, els ilustrará molt la següent noticia. El Sant Pare Pio X, ha enviat dos millons de lires pera socorrer a les víctimes dels terremotos de Sicília y Calabria.

Axis enteném els Catòlics les protestes de fraternitat y de humanitarisme.

Trasladem a les autoritats competents, la quexa que 'ns han fet alguns vehins de lo perillós que es anar a pendre 'l sol a la vía 'ls dijous y diumenges, a causa de les pedrades que fan alguns xicots d' aquesta Vila ab els de Moja.

Un sobrevivent del terremoto que ha destruit la ciutat de Messina ha escrit desde Catania ahont se troba refugiat, una carta al Director del Corriere d' Italia, y en ella, copia una estrofa d' uns versos dedicats al Infant Jesús y publicats pel periódich anticlerical de Messina *Il Telefono*.

Diu axis la estrofa:

"O bambinello mio
vero uomo, vero Dio,
per amor della tua croce
fa sentir la nostra voce,
tu che sai che non sei ignoto
manda a tutti un terremoto!"

De manera que en l' últim vers demana al Divi Infant que 'ls enviï a tots un terremoto.

Axó ho publicava *Il Telefono* de Messina 'l dia 25 del Desembre passat, y tres dies després, Messina, sotraquejada pel terremoto, era convertida en camp de runes.

El President de la Creu Roja, D. Fortià Ribera, en nom de la Junta local de la metexa, ha presentat una sollicitut al Ajuntament demanant una subvenció anyal de 100 pessetes a favor del Sanatori que dita benéfica institució te projectat instal·lar en aqueixa Vila. Creyém que l' Ajuntament no desatendrà tant lloable prech.

En els claustres de la Parroquia de la Sma. Trinitat estant exposades quatre campanes pera 'l campanar de dita Iglesia que acreditan ab sa forma esbelta, esmerada construcció y bon só, la fama que te adquirida en dita industria son fundidor En Moysés Díez de Palencia. La 1.ª te per nom "Miquela", diámetro 140 centímetros, pesa 1.593 kilos y dona la nota *Re*; la

2.ª "Antonia", diámetro 125 centímetros, pesa 1.006 kilos y dona la nota *Mi*; la 3.ª "Trinitat", de diámetro 110 centímetros pesa 715 kilos y dona la nota *Fa sostenido*; y la 4.ª "Jacoba", de diámetro 95 centímetros, pesa 476 kilos y dona la nota *La*.

Felicitém al Sr. Rector, Junta d' Obra y generosos costejadors per tant important millora.

Dimecres dia 20 en compliment de disposicions recients, el Senyor Gobernador Civil visità els establiments benéfichs d' aquesta Vila, se enterà detalladament de son estat económic, telegrafiant al Ministre a fi de que fosin solventats els atrassos que l' Hòspital té pendents de cobro.

El Senyor Alcalde obsequià als visitants ab un espléndit banquet en que hi prengueren part, entre altres distingides persones, el President y Secretari de la Junta Provincial de Beneficencia els Senyors Marsans y Rof, Seigner, D. Ramón Martí Jutje d' aquet partit y el Senyor Coronel; no assistint el Senyor Osorio, que per motius de urgencia s' en tornà a la una de la tarda en automovil a Barcelona.

El Senyor Gobernador marxà plenament satisfet de sa visita y felicità al Sr. Amigué per l' acert e interés que desplega en son càrrech de Alcalde.

Dies passats vegerem en un funeral a tres o quatre senyores ab sombrero, lo qual ho trobem de poch gust y celebrariám que no prengüés peu aquesta moda impropia de un acte d' aquesta naturalesa.

El dia 9 morí a Barcelona havent rebut els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica D. Jaume Serra y Munnà, pare de nostre bon amich D. Jaume a qui enviém nostre més sentit pésam, y a la demes familia, y desitjem que Deu hagi acullit al Cel l' ànima del difunt.

Gracies a la activitat desplegada pel Sobrestant d' Obres públiques Sr. Calvet, polet ja circular lliurement els carruatges pel pont del carril.

A conseqüencia dels terremotos d' Italia, dels 73 alumnes del Colegi dels PP. de la Companyia de Jesús de Messina que sobrevisqueren a la catástrofe, molts d' ells han quedat sense familia ni recursos de cap classe, els quals gracies a la caritat dels Jesuïtes podran continuar els seus estudis habitant en dit Colegi y franchs de tot gasto.

Han sigut nomenades Sagristanes de la Capella dels Dolors, D.ª Francisca Cerdà de Palou de G. Frontin y D.ª Josepha Bolet de Maymó, y dels Dolors de la SSma. Trinitat, D.ª Pau Pinazo de Fontrodona y D.ª Maria Boada de Bertrán.

Nostre consoci, President de les Escoles gratuïtes d' aquesta Associació y Mestre municipal d' aquesta Vila, D. Sebastià Jané, ha sigut anomenat Habilitat dels Mestres del districte; li enviém nostra més coral felicitació.

Solemne y molt concorreguda ha estat la Novena a la Sagrada Familia que s' ha celebrat al Colegi de S. Ramón. De la Vetllada 'n donarém compte en el número vinent.

REGISTRE PARROQUIAL

NAXEMENTS DE LA QUINZENA: Joseph Ferrerons y Font, Adela Bastardas y Carreter, Emili Sabaté y Benages, Ignasi Rovira y Parellada.

OBITS: Joan Alemany y Vives, Marcellí Riba y Nogués, Magí Rafols y Rigual, Antonia Bolet y Calaf, Joseph Figueras y Maymó, Josepha Güell y Mata, Maria Torrents y Mata, Meliton Font y Casé, Itort, Francisca Burduelles.

MATRIMONIS: Joseph Güell ab Antonia Marqués, Joaquin Monsan ab Josepha Soler, Salvador Tarrida ab Serafina-Mercès Ponsola.

Imp. Esteva. — Vilafranca.

ANUNCIS

VINS DEL PENADES

JAUME SERRA

GRANS CELLERS - VILAFRANCA.

Dipòsit - Despatx - BARCELONA Carrer de Provenza, nùm. 251
y en tots els principals HOTELS y COLMADOS.

Sort y la Comarca Noguera-Pallaresa

Obra muy importante por el ilustrado

D. AGUSTÍN COY, PBRO.

Capellán Castrense

EN VENTA: en casa del autor, Vall del Castell
y P. Alagret, Cort, 3.—VILAFRANCA.

Disponible

La Montañesa

Tienda de Comestibles de Isidoro Almira

Calle de San Juan, 6.—VILAFRANCA.

En este establecimiento encontrarán toda clase de artículos concernientes al ramo, así como CHAMPAGNE, VINOS GENEROSOS, y el sin rival vino Jerez SAN FELIPE y los especiales CARQUINOLIS de la Espluga de Francolí.

Agua de San Hilario se recibe semanalmente.

Francisco de P. Bové CASA
DE MÚSICA
Parellada, 23 --VILAFRANCA.

Pianos Chassaigne Frères
Los millors del mon.

Los que pagantse número per número mes cars que qual-sevol altre marca Espanyola, son los que millor benefici dona al comprador.

La casa que te més distincions honorificas veritat.

Unich taller de reparacions que ho fa be en tota aquesta comarca. Unica casa que en aquesta comarca no desafina pianos.

MOBLES MERCADER

Construcció y reparació de mobles de totes classes. Exposició permanent d' habitacions   complertes.

Ferrers, 10, General Prim, 13-20

Vilafranca.